Adelma

NAVODILO:

1. **Odprite kamero na mobilnem telefonu.**
2. **Kamero usmerite proti QR kodi.**
3. **Kliknite na povezavo, ki se prikaže na zaslonu kamere in pričnite pogovor.**

AI Adelmo - vodičko po poti Adelme von Vay podprto z umetno inteligenco je doniral Lions klub Adelma von Vay v počastitev 100. obletnice njene smrti. Razvilo jo je podjetje Vandri in za bazo znanja uporabilo tudi strokovno literaturo mag. Aleksandre Boldin.

I FEEL SLOVENIA

Turistična destinacija Rogla·Pohorje

DVOREC DOBJE (DOBIAHOF)

CHRISTIANE LAZARETT – BOLNIŠNICA RDEČEGA KRIŽA

DVOREC BARONVAJ

PLOŠČAD PRED CERKVIJO SV. JURIJA

POKOPALIŠČE SV. ANE

KONJIŠKI STARI TRG

DVOREC TREBNIK

PODROBNOSTI POTI

Trajanje:
60 min

Dolžina:
6 km

Turistično informacijski center
Slovenske Konjice

OBČINA SLOVENSKE KONJICE

Avtorica: mag. Aleksandra Boldin, prof.
Naklada: 100 izvodov. Tisk: Studio FAKIN.
Tematsko pot podpira Občina Slovenske Konjice (2025).

TEMATSKA POT

Adelme von Vay

roj. grofice WURMBRAND - STUPPACH (1840–1925), VELIKE HUMANITARKE, ZDRAVILKE, JASNOVIDKE, SPIRITISTKE, SVETOVLJANKE, (MEDIALNE) PISATELJICE IZ KONJIC

Z odkrivanjem zgodovinskih resnic spoznavamo močne osebnosti iz preteklih časov, med katere prav gotovo sodi baronica Adelma von Vay, roj. grofica Wurmbrand - Stuppach. V letu 2025 v Slovenskih Konjicah obeležujemo **Adelmino leto**, ko se spominjamo **100. obletnice njene smrti**.

Ko odstiramo tančice iz njenega življenja, delovanja in dela, se zavemo, kako pomembna ženska je na prelomu 19. in 20. stoletja živela v Konjicah.

Skozi sprehod bomo odstirali tančice iz njenega življenja, delovanja in dela.

VEČ ›

Postanek 1

Liptovska cesta 11

DVOREC BARONVAJ

Adelma von Vay je v Konjicah živela in delovala med letoma 1867 in 1925. Dvorec Baronvaj spada med temeljne materialne vire, ki so povezani z nostalgičnim spominom na skrivnostno baronico.

Adelma je bila **rojena leta 1840** kot 5. otrok v ugledni **grofovski rodbini Wurmbrand - Stuppach**. Baronica Adelma Vay de Vaja, roj. grofica Wurmbrand - Stuppach, je **v Konjicah živela in delovala med letoma 1867 in 1925**. Adelmino življenje je zaznamovala vseživljenjska **romantična zveza z možem Ödönom**. Zakonca Vay de Vaja sta v takratnih Konjicah kupila **dvorec Prevrat**, ga nadzidala in bogato opremila z veliko stila in okusa. Konjičani dvorec po baronu Vay de Vaji že od nekdaj imenujejo **Baronvaj**. Ödön je Adelmo oboževal in jo podpiral pri njenem delu **spiritizma, humanitarnega udejstvovanja in medialnega pisanja**. Po svoji ljubljeni ženi je poimenoval celo **počitniško vilo**, ki sta jo kupila **na Malem Lošinju** in tam preživljala predvsem zime; poletja pa na svojem domu v Konjicah. Adelma pa je ljubega moža z vsem spoštovanjem omenjala v svojih knjižnih delih in posvetilih v knjigah: **Ödöna imenuje kot svojega »dualnega duha« (Dualgeist)**.

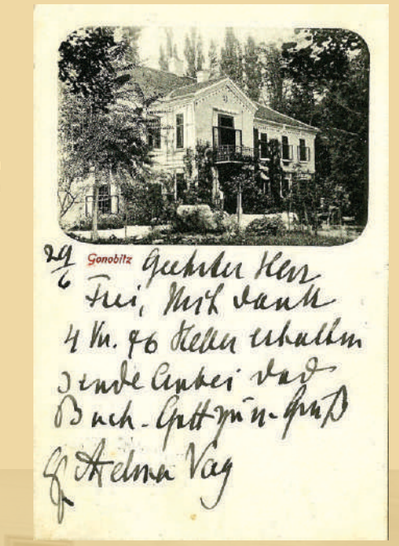

Dvorec Baronvaj - razglednica z Adelminim zapisom

Postanek 1a

Vešeniška cesta 6

CHRISTIANE LAZARETT – BOLNIŠNICA RDEČEGA KRIŽA

Adelma in njen mož Ödön sta se izkazala kot velika dobrotnika in donatorja; še posebej pri ustanovitvi bolnišnic v Konjicah: Christiane lazarett in Lazarett št. 2.

Zakonca Vay sta si v takratnih Konjicah hitro pridobila družbeni ugled predvsem zaradi sodelovanja v **Odboru podružnice Rdečega** križa v Konjicah. Odbor se je v devetdesetih letih 19. stoletja odločil zgraditi bolnišnico na Prevratu, ki je nosila ime **Christiane lazarett**. Obsegala je dve stavbi – v večji (še danes ohranjeni) so bili **interni in kirurški oddelek ter kapela**, v manjši (stala je za njo) pa **infekcijski oddelek, kuhinja in bivališče usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega**, ki so stregle bolnikom in jih negovale. Za zdravniško oskrbo so skrbeli takratni **konjiški zdravniki**. Baron Ödön in njegova žena Adelma sta leta 1908 ob bolnišnici Christiane lazarett na svoje stroške zgradila še dodatno stavbo, imenovano **»karantena«**, za bolnike, ki so zboleli za nalezljivimi boleznimi. Med 1. svetovno vojno je število pacientov posledično naraslo; Vayeva sta kot donatorja sodelovala tudi pri ustanovitvi bolnišnice **Lazarett št. 2**. Ta bolnišnica se je nahajala pri nekdanjem starem delu današnje Osnovne šole Pod goro.

Postanek 2

Stari trg

KONJIŠKI STARI TRG

Adelmina humanitarnost, dobronamernost in medialne sposobnosti so navdušile mlado Angležinjo Caroline Corner, ki je zakonca Vay obiskala leta 1881. Konjice je doživljala kot slikovite in prijetne zaradi ugodnih klimatskih razmer in lepega okolja; njeno pozornost je pritegnil trški most in pogled na kristalno čisto vodo ter Florjanovo znamenje s svetniki.

Adelma je bila humanitarka v pravem pomenu besede, saj za svojo pomoč ubogim, ne glede na sloj, ni zahtevala plačila. Uporabljala je različne **metode naravnega in energetskega (magnetnega) zdravljenja ter homeopatije**. Bila je **poosebitev dobronamerne in skromne prijaznosti; medij, prežet s poštenostjo in dobroto**, zato je uspela »pridobiti« dobre in čiste vplive – svojo moč je uporabljala za zdravljenje bolnih in tolažbo trpečih. Bila je velika **občudovalka in ljubiteljica narave**. Na svojih dolgih sprehodih je občudovala naravo; ljudje so jo srčno pozdravljali, Adelma pa se je prijazno z vsakim pogovorila. **Lepota Adelmine duše se je odražala tudi v njeni zunanjosti.** Mlada Angležinja **Caroline Corner** je leta 1881 sprejela povabilo zakoncev Vay in poletje preživela na njunem domu v Konjicah; obiskali so tudi druge kraje v tedanji habsburški monarhiji. Obisk je opisala v knjižici »My visit to Styria«, v kateri med drugim poveličuje Adelmino dobroto in tudi lepoto.

Cornerjeva je na obisku pri zakoncih Vay **Konjice doživljala kot slikovite in prijetne zaradi ugodnih klimatskih razmer in lepega okolja**. Trg Konjice s samo dvema ulicama na vsaki strani se je mladi Angležinji zdel precej preprost; njeno pozornost je pritegnil most in prav osvežujoč je bil zanjo pogled na **kristalno čisto vodo**. Omenja tudi veličastno strukturo s svetimi figurami (tj. **Florjanovo znamenje s svetniki**), pred katerimi pobožni ljudje pokleknejo in se spokorijo.

Počitniška vila na Malem Lošinju

Postanek 3

Stari trg 38

PLOŠČAD PRED CERKVIJO SV. JURIJA

Adelma je bila mnogokrat kritizirana, ker je izdajala knjige s spiritistično vsebino; a bila je prepričana kristjanka v polnem smislu besede.

Adelma, rojena grofica Wurmbrand - Stuppach, je bila **vzgajana v katoliškem duhu**. Tudi po očetovi smrti ji je njen očim nudil katoliško vzgojo, čeprav je bil sam protestant. Adelma je **prestopila v protestantsko vero**, ko je bila že **v zrelih letih**. Za mnoge (predvsem nepoznavalce Adelme in njenih del) je vprašljiv tudi Adelmin odnos do krščanstva nasploh. Toda viri, predvsem njena dela, kažejo ravno nasprotno: *»Noben človek ne bo stal med menoj in mojim Bogom. Spiritizem ni moja religija, še vedno sem kristjanka v polnem smislu besede. Za boga Kristusa in njegove besede hočem delati in se boriti. Ne pripadam spiritizmu, ki božjo besedo izrablja. Tu stojim kot Luther nekoč in ne znam drugače: Bog pomagaj mi!«*

Postanek 4

Grajska ulica 9

DVOREC TREBNIK

Adelma je svoje medialno - humanitarno delo dojemala kot svojega »duhovnega otroka«, ki je bilo vseskozi večplastno, razmejeno na tri področja: jasnovidnost, zdravilstvo in medialno oz. avtomatično pisanje. S kneginjo Christiane Windischgrätz sta večkrat humanitarno delovali, še posebej pri obdaritvi konjiških otrok.

V humanitarnem prepričanju sta Adelma in Ödön večkrat **darovala za revne otoke**. Le-te sta navadno obdarovala ob božiču. Ohranjen je zapis iz leta 1890, ko je baronica Adelma obdarovala 80 otrok z oblačili in obutvijo, kneginja Christiane Windischgrätz z dvorca Trebnik pa 90 otrok. Ker Adelma ni imela svojih otrok, je **svoje medialno - humanitarno delo dojemala kot svojega »duhovnega otroka«, ki je bilo vseskozi večplastno, razmejeno na tri področja: jasnovidnost, zdravilstvo in medialno oz. avtomatično pisanje**. Trudila se je, da je v življenju napravila čim več dobrega, **tolažila nesrečne in pomagala**, kjerkoli je bilo mogoče. Na daljavo je zdravila tako, da je svojim pacientom **pošiljala magnetizirano vato in jim dajala piti magnetizirano vodo**.

Postanek 4.a

Dobrava pri Konjicah 7

DVOREC DOBJE (DOBIAHOF)

Na dvorcu Dobje pri Konjicah sta živeli Adelmini sorodnici: sestrična Franziska Sermage s svojo hčerko Alexandro.

V Konjice se je konec osemdesetih let 19. stoletja priselila tudi **Adelmina sestrična Franziska Sermage** s svojo **hčerko Alexandro**, ki sta kupili dvorec Dobje (Dobiahof). Franziska in Adelma sta izhajali iz rodu Wurmbrand - Stuppach, obe sta bili rojeni grofici Wurmbrand - Stuppach. Ustni viri pričajo, da naj bi tudi grofica Alexandra Sermage z zdravilstvom pomagala preprostim ljudem; **zdravila naj bi predvsem živali**. Podobno kot Adelma se je tudi Alexandra ukvarjala s pisanjem (ne z medialnim).

Postanek 5

Tattenbachova ulica 13

POKOPALIŠČE SV. ANE *(Franc Hrastelj, Adelma von Vay)*

Baronici Adelmi Vay de Vaja, roj. grofici Wurmbrand - Stuppach se je življenje izteklo 24. maja 1925 – počiva na konjiškem pokopališču – njen duh preko dobrih del živi naprej.

Po **smrti Ödöna, ki je umrl 1. marca 1921 na Malem Lošinju** in je tam tudi pokopan, je Adelma živela na dvorcu Baronvaj v Konjicah še štiri leta. Kot jasnovidka naj bi pred smrtjo napovedala tudi svojo usodo. Adelma je **umrla na svojem domu Baronvaj v Konjicah 24. maja 1925**. V zvezi s pokopom baronice Adelme von Vay so se stvari zapletle, ker kot protestantka po takratnih predpisih ni mogla biti pokopana znotraj krščanskega dela pokopališča. Toda v Konjicah zunaj obzidja ni bilo pokopališča. Zaplet je premišljeno rešil takratni konjiški nadžupnik **Franc Hrastelj**. Določil je, da bo baronica Adelma von Vay **v spremstvu evangeličanskega pastorja lahko pokopana na blagoslovljenem delu pokopališča**. Tako v kotu pokopališkega obzidja nad cerkvijo sv. Ane v Konjicah še danes leži majhen, skromen grob z belo marmorno ploščo, ki priča, da tam počiva **baronica Adelma Vay de Vaja, rojena grofica Wurmbrand - Stuppach, 1840-1925**.

Med okoliškim prebivalstvom je v sociološkem smislu šlo za pravo **ljudsko religioznost v njeno moč**, saj so ljudje verjeli, da ima Adelma nadnaravno moč, ki pomaga ljudem ozdraveti. Adelmo so mnogi enačili s svojo vero, njen grob pa marsikdo še danes obišče v upanju na njeno zdravilno moč.

Naj dobra dela med nami živijo še naprej.